

nationale ombudsman

Rapport

Goede motivering is essentieel bij niet overnemen conclusies klachtadvies

Het oordeel

Op basis van het onderzoek vindt de Nationale ombudsman de klacht over de Minister van Defensie deels gegrond.

De inhoudsopgave

De leeswijzer	3
De klacht	3
Dit is er gebeurd	3
Het onderzoek van de Nationale ombudsman	4
Het oordeel van de Nationale ombudsman	5
De conclusie	6
De instemming	6
Bijlage I: Reactie op de klacht van de Minister van Defensie	7

De leeswijzer

Het eerste deel van dit rapport bevat de klacht van kapitein Mees (kapitein bij de Luchtmobiele brigade)¹ en een verkorte weergave van wat tijdens het onderzoek is komen vast te staan. Daarna volgt het oordeel van de Nationale ombudsman over de klacht. In de bijlage is de reactie van de Minister van Defensie op de klacht en de vragen van de Nationale ombudsman opgenomen.

De klacht

Kapitein Mees klaagt erover dat de commandant/klachtbehandelaar brigade-generaal Klaas² in zijn klachtafhandelingsbrief van 13 februari 2024 zonder goede motivering het advies van de Commissie Ongewenst Gedrag (COG) van 18 februari 2024 niet volledig heeft overgenomen.

Dit is er gebeurd

Kapitein Mees wordt per 8 juli 2022 geschorst na een integriteitsmelding. De Centrale Organisatie Integriteit Defensie (COID) heeft de melding onderzocht en concludeert in november 2022 dat er geen sprake was van een integriteitsschending maar wel van ongepast en onprofessioneel gedrag van Kapitein Mees. Zijn commandant (luitenant-kolonel Wander³) heeft Kapitein Mees op 8 december 2022 gehoord om te bepalen of de schorsing moest voortduren (Kapitein Mees zou de schorsingsvoorwaarden hebben overtreden) en of er redenen waren voor rechtspositionele maatregelen. In verband met het overtreden van de schorsingsvoorwaarden had commandant Wander bovendien het voornemen om kapitein Mees voor te dragen voor een strafontslag. Toen hem later duidelijk was geworden dat dit juridisch niet haalbaar was, koos hij in plaats daarvan voor een ambtsbericht⁴ voor de hoogst mogelijke duur. Ook daarom werd kapitein Mees gehoord.

De schorsing werd per 30 januari 2023 opgeheven maar kapitein Mees is niet meer aan het werk gegaan. Op 29 maart 2023 werd in een besluit een negatief ambtsbericht vastgesteld voor de duur van zes jaar. Kapitein Mees ging in bezwaar tegen het besluit.

Op 22 mei 2023 diende kapitein Mees over commandant Wander een integriteitsklacht in. Voor, tijdens en na de hoorzitting van 8 december 2022 was er volgens kapitein Mees sprake van ongewenst gedrag in de zin van kwaadspreken, laster, intimidatie en het creëren van een onveilige werkomgeving door machtsmisbruik en ongelijke behandeling.

Na een advies van de COG nam klachtbehandelaar Klaas op 13 februari 2024 een besluit op de klacht. Klachtbehandelaar Klaas neemt in dat besluit onder meer drie door de COG gegrond geadviseerde klachtonderdelen niet over. Twee onderdelen verklaart hij niet gegrond en één niet-ontvankelijk.

Kapitein Mees dient hierover een klacht in bij de Nationale ombudsman.

Hij is met zijn gemachtigde bij de Nationale ombudsman geweest voor een gesprek om zijn klacht toe te lichten. Hij gaf toen aan dat het hem alleen om die drie klachtonderdelen ging. Het niet volgen van het advies van de COG was volgens hem niet goed gemotiveerd. Mees vertelde ook dat hij al elf jaar bezig was om

¹ Gefingeerde naam.

² Gefingeerde naam.

³ Gefingeerde naam.

⁴ Onder een ambtsbericht (artikel 28c AMAR) wordt verstaan: een schriftelijk bericht, afkomstig van een commandant of een chef en gericht tot het nemen van rechtspositionele beslissingen. Het ambtsbericht bevat gegevens aangaande het functioneren of het gedrag van een militair. Onder deze gegevens worden ook negatieve gedragingen verstaan. Deze negatieve gedragingen kunnen betrekking hebben op ongewenst gedrag en kunnen leiden tot ontslag of schorsing.

Een ambtsbericht is een besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht. Dit betekent dat alle zorgvuldigheidsvereisten bij de voorbereiding van een dergelijk besluit in acht moeten worden genomen. Zo moet een militair voorafgaand aan de vaststelling van het ambtsbericht bestuursrechtelijk worden gehoord.

binnen Defensie een veilige werkplek te vinden. Hij had altijd zijn mond open gedaan en verkeerd gedrag aangekaart. Voor hem begon dat al tijdens zijn opleiding op de Koninklijke Militaire Academie (KMA).

Het onderzoek van de Nationale ombudsman

In een brief aan de Minister van Defensie (hierna: de minister) gaf de ombudsman aan wat de klacht van kapitein Mees was. Hij vroeg de minister op de klacht te reageren en stelde daarbij ook een aantal vragen.

De reactie van de minister

De minister reageerde schriftelijk op de klacht. De tekst van deze reactie is als bijlage I opgenomen in dit rapport. De minister ging in op de drie onderdelen van het advies van de COG die door de COG gegrond werden geacht en welke oordelen niet waren overgenomen.

Klachtonderdeel I ziet er op dat kapitein Mees tijdens de hoorzitting van 8 december 2022 onverwacht en zonder voorafgaande kennisgeving werd geconfronteerd met nieuwe stukken. Het ging hierbij vooral om schriftelijke meldingen van collega's waaruit bleek dat kapitein Mees ondanks een opgelegd verbod, contact had gehad met collega's. Die meldingen waren niet – ook niet geanonimiseerd – voorafgaand aan de hoorzitting aan kapitein Mees voorgelegd. Omdat de meldingen tijdens de hoorzitting werden besproken, had in de rede gelegen dat kapitein Mees daar voorafgaand aan de hoorzitting kennis van had gekregen. Nu de 'meldingen' een relevant onderdeel van de bespreking tijdens de hoorzitting zouden vormen, had naar analogie van artikel 7:4, zesde lid, Awb behoren te worden gehandeld, waarbij duidelijkheid was verschaft over het bestaan van de 'meldingen', met een verklaring waarom die meldingen niet (geheel of gedeeltelijk) ter beschikking konden worden gesteld. Omdat dat niet is gebeurd heeft commandant Wander gehandeld in strijd met goede procesorde en is dit klachtonderdeel volgens de minister ten onrechte ongegrond verklaard.

Klachtonderdeel II gaat om de stelling van kapitein Mees dat de voordracht tot het ambtsbericht ten onrechte een passage bevatte waarin werd gesteld dat hij een gebrek aan zelfinzicht en verantwoordelijkheidsbesef had, zonder dat hier een adequate motivering voor was gegeven. Tegen een besluit tot vaststelling van een ambtsbericht staat bezwaar en beroep open. Een voordracht is geen besluit. Het is mogelijk om volgens een daartoe ingerichte procedure schriftelijk bedenkingen over een voordracht in te dienen, maar het is ook mogelijk om dat met het indienen van een klacht te doen. De COG had vastgesteld dat commandant Wander in de voordracht niet reageerde op de verklaringen en uitleg van kapitein Mees en zonder toelichting en nadere motivering vasthield aan het voornemen tot een ambtsbericht te komen. Daarmee wekte commandant Wander volgens de COG de schijn van willekeur en was sprake van een motiveringsgebrek. Volgens de minister had het in de rede gelegen dat in de voordracht tenminste melding was gemaakt van de respons die kapitein Mees had gegeven. Aangezien dat niet is gebeurd, is de minister van mening dat de klacht hierover als gegrond moet worden beschouwd. De onderbouwing bij dat onderdeel van de klachtafhandeling is niet toereikend.

Klachtonderdeel III gaat om de stelling van kapitein Mees dat de gang van zaken over zijn schorsing en de voordracht voor een ambtsbericht onevenredig en onredelijk was, omdat door de COID was vastgesteld dat er geen sprake was van een integriteitsschending. De COG vond dit onderdeel gegrond omdat er na de vaststelling van de COID dat er geen sprake was van een integriteitsschending, door commandant Wander geen nadere afweging was gemaakt of de schorsing moest voortduren of dat het met een lichtere maatregel kon worden afgedaan. De COG had er daarbij nog op gewezen dat kapitein Mees bij herhaling zijn leidinggevendenden had geïnformeerd over zijn zorgwekkende persoonlijke omstandigheden en wat de gevolgen van de schorsing voor hem betekenden.

Dit advies werd niet gevolgd. Commandant Wander kwam op dit klachtonderdeel tot een niet ontvankelijk verklaring omdat kapitein Mees het besluit tot het ambtsbericht kon aanvechten.

De minister maakt hier een splitsing in de klachtonderdelen. Namelijk 'de gang van zaken rond de schorsing' en 'de gang van zaken rond de voordracht voor een ambtsbericht'. Omdat het mogelijk is een schorsingsbesluit aan te vechten in een bezwaar-/beroepsprocedure, is de minister het met klachtbehandelaar Klaas eens om dit onderdeel voor zover het betrekking heeft op de gang van zaken over de schorsing niet-ontvankelijk te verklaren. In zoverre is volgens de minister terecht het advies van de COG niet gevolgd en is het niet ontvankelijk verklaren juist.

Voor de gang van zaken rond de voordracht voor het ambtsbericht is dat anders. Zo'n voordracht is geen besluit en kan daarom niet met een bezwaarschrift worden aangevochten. Uit het advies van de COG blijkt het op dit punt vooral te gaan om het niet adequaat reageren op de door kapitein Mees destijds naar voren gebrachte zorgwekkende persoonlijke omstandigheden, waaronder gevoelens rond het plegen van suïcide. Dit onderdeel komt grotendeels overeen met een ander klachtonderdeel dat door klachtbehandelaar Klaas wel gegrond is verklaard. Daarom is de minister van oordeel dat dit klachtonderdeel ten aanzien van de gang van zaken met betrekking tot de voordracht voor een ambtsbericht als gegrond dient te worden beschouwd.

Omdat de Klachtenregeling Defensie wordt geactualiseerd, ziet de minister in deze zaak van kapitein Mees aanleiding om bij het naar buiten brengen van de gewijzigde regeling het onderscheid tussen bestuursrechtelijke- en klachtprocedures nog eens te benadrukken.

In reactie op het toegezonden verslag van bevindingen benadrukte kapitein Mees dat hij niet lang voor zijn schorsing melding had gemaakt van (ernstige) misstanden bij de brigade, waartoe hij op dat moment behoorde. Van die brigade was klachtbehandelaar Klaas, de commandant.

Het oordeel van de Nationale ombudsman

Het vereiste van goede motivering houdt in dat de overheid haar handelen en haar besluiten duidelijk aan de burger uitlegt. Daarbij geeft zij aan op welke wettelijke bepalingen de handeling of het besluit is gebaseerd, van welke feiten zij is uitgegaan en hoe zij rekening heeft gehouden met de belangen van de burgers. Deze motivering moet voor de burger begrijpelijk zijn.

In zijn reactie onderschrijft de minister de klacht van kapitein Mees grotendeels. Uit de reactie volgt dat, met uitzondering van het klachtonderdeel dat ziet op de gang van zaken over de schorsing van kapitein Mees, sprake is van het ten onrechte ongegrond verklaren van de klacht. Dit in afwijking van het advies van de COG. De minister geeft hier in zijn reactie ook uitleg over. De ombudsman volgt deze conclusie en de onderbouwing daarvan van de minister. Dat betekent dus dat klachtbehandelaar Klaas op bedoelde punten ten onrechte de klacht ongegrond heeft verklaard. Dat is niet juist. Dit brengt logischerwijs met zich mee dat ook de motivering om af te wijken van het advies van de COG voor deze onderdelen niet voldoet. Dat betekent dat de onderzochte gedraging in zoverre niet behoorlijk is. Er is sprake van een onjuist oordeel waarbij kan worden geconcludeerd dat tevens niet is voldaan aan het vereiste van goede motivering.

De Nationale ombudsman benadrukt het belang van een zorgvuldige klachtbehandeling en de aandacht voor een goede motivering bij het afwijken van het advies van de COG. Het is een gemiste kans dat bij de klachtbehandeling niet is onderkend wat de minister in de reactie op de klacht naar voren brengt. Het gaat hierbij om wezenlijke processuele elementen zoals een goede procesorde en de 'schijn van willekeur'. Kort weergegeven het niet op een juiste manier voorafgaande aan de hoorzitting over het bestaan van de 'meldingen' informeren zodat kapitein Mees zich daarop had kunnen voorbereiden. En waar het gaat om de voordracht van het ambtsbericht het verzuim om daarin tenminste melding te maken van de respons van kapitein Mees op de stelling dat deze een gebrek aan zelfinzicht en verantwoordelijkheidsbesef zou hebben. Verder het niet adequaat reageren op de door kapitein Mees destijds naar voren gebrachte zorgwekkende persoonlijke omstandigheden, waaronder gevoelens rond het plegen van suïcide. Dat zijn zaken die serieuze aandacht verdienen. Zeker tegen de achtergrond van het advies van de COG daarover.

Wel kan de Nationale ombudsman volgen dat de minister voor het klachtonderdeel dat ziet op de gang van zaken over de schorsing van kapitein Mees blijft bij de niet-ontvankelijk verklaring. Op dit punt bestaat immers de mogelijkheid om een bestuursrechtelijke procedure te starten en was ook daadwerkelijk bezwaar gemaakt. Op dit punt is de onderzochte gedraging behoorlijk.

De conclusie

De klacht is gegrond wegens het ten onrechte en zonder goede motivering in afwijking van het advies van de COG ongegrond verklaren van de klachten van kapitein Mees. Dit behoudens de klacht over de gang van zaken rond de schorsing van kapitein Mees. Dat dit laatste punt niet ontvankelijk is verklaard is niet onjuist.

De instemming

De Minister van Defensie liet de Nationale ombudsman tijdens het onderzoek weten dat hij bij de publicatie van de nieuwe Klachtenregeling Defensie het onderscheid tussen bestuursrechtelijke en klachtprocedures nog eens zal onderstrepen. De Nationale ombudsman vindt het goed dat hij daar op dat moment aandacht voor vraagt. Op die manier kan wellicht voorkomen worden dat dezelfde fouten als in de zaak van kapitein Mees opnieuw worden gemaakt.

De Nationale ombudsman,

Reinier van Zutphen

Bijlage I: Reactie op de klacht van de Minister van Defensie

De Minister van Defensie heeft als volgt gereageerd op de klacht en de door de ombudsman gestelde vragen:

"(...) dat de klacht van (kapitein Mees) zich richt tegen de klachtafhandeling van commandant 11 Luchtmobiele Brigade (hierna: de klachtbehandelaar) (...). Meer in het bijzonder beklaagt kapitein Mees zich erover dat de klachtbehandelaar het advies van de Commissie Ongewenst Gedrag (COG) (...) niet op alle klachtonderdelen heeft gevolgd. Vooropgesteld wordt dat de klachtbehandelaar ten aanzien van het merendeel van de klachtonderdelen het advies van de COG heeft overgenomen. Wat betreft een drietal klachtonderdelen is dat niet het geval, te weten klachtonderdelen (I, II en III; N.o.).

Ik constateer dat een meer uitgebreide toelichting in de klachtafhandelingsbrief had kunnen bijdragen aan een beter inzicht in de overwegingen die ten grondslag liggen aan de genomen beslissing.

(...) zal ik nader ingaan op de betreffende drie klachtonderdelen waartegen het klaagschrift zich richt en neem daarin de beantwoording van uw vragen mee.

Klachtonderdeel (I; N.o.) - (Kapitein Mees; N.o.) stelt dat hij tijdens de hoorzitting van 8 december 2022 bij het 20 Natres-bataljon onverwacht en zonder voorafgaande kennisgeving werd geconfronteerd met nieuwe stukken.

Allereerst merk ik op dat dit klachtonderdeel niet door (kapitein Mees; N.o.) of zijn raadsman naar voren is gebracht, noch in de oorspronkelijke klacht of de aanvulling daarop, noch tijdens of na de hoorzitting, noch in de zienswijze op het voornemen, noch in de bezwaarprocedure tegen het negatief ambtsbericht. De COG heeft dit klachtonderdeel eigenstandig geformuleerd en vervolgens geadviseerd om het gegrond te verklaren, omdat de confronterende wijze waarop bewijsstukken tijdens de hoorzitting van 8 december 2022 aan (kapitein Mees; N.o.) zijn gepresenteerd, volgens haar in strijd is met een goede procesorde en het 'fair play'-beginsel schendt. Bovendien kan deze benadering naar het oordeel van de COG hebben bijgedragen aan het onveilige gevoel dat (kapitein Mees; N.o.) heeft ervaren. De klachtbehandelaar heeft het advies van de COG niet overgenomen en dit klachtonderdeel ongegrond verklaard.

(Kapitein Mees; N.o.) is bij brief van 24 november 2022 – gedateerd 24 oktober 2022 – opgeroepen voor de hoorzitting van 8 december 2022. In de brief staat dat (kapitein Mees; N.o.) is geschorst in het belang van de dienst en dat naar aanleiding van diverse meldingen ongewenst gedrag en integriteitsschendingen het COID een persoonsgericht onderzoek heeft verricht. De COID heeft geconcludeerd dat er geen sprake is geweest van een integriteitsschending, maar wel van ongepast en onprofessioneel gedrag. Daarnaast staat dat er signalen zijn ontvangen over mogelijke gedragingen van (kapitein Mees; N.o.) die indruisen tegen hetgeen van hem verwacht werd tijdens zijn schorsing. Zo is vernomen dat (kapitein Mees; N.o.) ondanks een aan hem opgelegd verbod om contact op te nemen met collega's onder andere herhaaldelijk contact heeft opgenomen met diverse collega's van 20 Natres-bataljon en bij een collega heeft aangedrongen op het gebruik van zijn defensiepas teneinde in te kunnen loggen in de defensiesystemen. Ook staat in de brief dat daarom de hoorzitting niet alleen tot doel heeft het voortduren van de schorsing van (kapitein Mees; N.o.) nader te bezien, maar ook om te onderzoeken of er redenen zijn om rechtspositionele maatregelen ten aanzien van hem te nemen of hem daarvoor voor te dragen.

De hoorzitting van 8 december 2022 maakte deel uit van een procedure voor het overwegen van een mogelijke voordracht tot het nemen van een rechtspositionele maatregel. Tijdens deze hoorzitting zijn e-mailberichten van de (lijn)commandant(en) besproken die verwijzen naar het verbod van de

bataljonscommandant om contact op te nemen met collega's, alsmede het rapport van de COID. Aangezien het aannemelijk is dat (kapitein Mees; N.o.) reeds bekend was met de inhoud van deze stukken, heeft het bespreken ervan tijdens de hoorzitting niet tot een schending van het 'fair-play'-beginsel geleid. Echter, daarnaast zijn ook de schriftelijke meldingen over het schenden van voornoemd verbod besproken. Deze meldingen zijn niet, ook niet in geanonimiseerde vorm, met (kapitein Mees; N.o.) gedeeld aangezien zij de identiteit van de melder(s) konden prijsgeven.

Er zijn situaties denkbaar waarbij het ongewenst is om meldingen, zelfs niet in geanonimiseerde vorm, te verstrekken aan degene waarover de melding gaat. Hierbij is dan wel van belang dat er tijdig en duidelijk wordt medegedeeld dat er meldingen zijn ontvangen die suggereren dat (kapitein Mees; N.o.) de schorsingsvoorwaarden heeft overtreden en die tijdens de hoorzitting zullen worden besproken. Zoals hiervoor opgemerkt maakt de uitnodiging voor de betreffende hoorzitting echter slechts gewag van 'signalen'. Pas tijdens de hoorzitting werd duidelijk dat collega's van (kapitein Mees; N.o.) 'meldingen' hebben gedaan (zie verslag d.d. 8 december 2022, p. 17). Dat (kapitein Mees; N.o.) daar een vermoeden van had en daar voorafgaande aan de hoorzitting bij een van de betreffende collega's navraag naar had gedaan, laat onverlet dat het in de rede had gelegen dat (kapitein Mees; N.o.) voorafgaande aan en niet voor het eerst tijdens de hoorzitting over het bestaan van de 'meldingen' was geïnformeerd, zodat hij zich daar op had kunnen voorbereiden. Daarbij had de identiteit van de melders niet bekendgemaakt behoeven te worden. Nu de 'meldingen' een relevant onderdeel van de bespreking tijdens de hoorzitting zouden vormen, had naar mijn oordeel naar analogie van artikel 7:4, zesde lid, Awb behoren te worden gehandeld, waarbij duidelijkheid was verschaft over het bestaan van de 'meldingen', met een verklaring waarom die meldingen niet (geheel of gedeeltelijk) ter beschikking konden worden gesteld.

Om die reden ben ik van oordeel dat dit klachtonderdeel als gegrond dient te worden beschouwd, wegens strijd met een goede procesorde.

(...)

Klachtonderdeel (II; N.o.) - (Kapitein Mees; N.o.) stelt dat de voordracht tot een ambtsbericht ten onrechte een passage bevat waarin wordt gesteld dat hij een gebrek aan zelfinzicht en verantwoordelijkheidsbesef heeft, zonder dat hier een adequate motivering voor is gegeven.

De COG heeft geadviseerd dit klachtonderdeel gegrond te verklaren, omdat de voordracht tot een ambtsbericht naar haar oordeel een aantal fundamentele gebreken vertoont. Volgens de COG ontbeert de voordracht een deugdelijke motivering, met name doordat in de voordracht zonder nadere toelichting of motivering wordt gesteld dat (kapitein Mees; N.o.) een gebrek aan zelfinzicht en verantwoordelijkheidsbesef zou hebben, terwijl zijn verweer daartegen niet wordt besproken. Bovendien wordt hierdoor naar het oordeel van de COG de schijn van willekeur gewekt. De klachtbehandelaar heeft het advies van de COG niet overgenomen en dit klachtonderdeel ongegrond verklaard.

In het geval van een voordracht voor een ambtsbericht heeft de ontvanger van die voordracht de mogelijkheid conform een daarvoor ingerichte procedure eventuele bedenkingen daartegen schriftelijk kenbaar te maken. De functionaris die bevoegd is het besluit tot vaststelling van het ambtsbericht te nemen is gehouden die bedenkingen bij de (eventuele) vaststelling van het ambtsbericht in overweging te nemen. Tegen het besluit tot vaststelling van het ambtsbericht staat bezwaar en beroep open. Om die reden is een bestuursorgaan niet verplicht een klacht over een besluit in behandeling te nemen (artikel 9:8, eerste lid, sub c. en d., Awb).

De *voordracht* voor een ambtsbericht is evenwel als zodanig geen besluit en daartegen staat geen bezwaar en beroep open. Hoewel het naar mijn oordeel de uitdrukkelijke voorkeur heeft dat bij een voordracht voor een ambtsbericht de bedenkingenprocedure wordt gevolgd en in die procedure ruimte is om vermeende

gebreken met betrekking tot die voordracht naar voren te brengen, stond het (kapitein Mees; N.o.) op zich vrij om naast bedenkingen (ook) een klacht in te dienen. De door (kapitein Mees; N.o.) ingediende klacht richt zich tegen de omstandigheid dat "(de bataljonscommandant) mij probeert weg te zetten als iemand die geen zelfinzicht en evenmin verantwoordelijkheidsbesef toont, terwijl met hard bewijs aangetoond kan worden dat dit overduidelijk niet waar is (...). Dergelijke kwaadsprekerij (van een overste) vind ik een ernstige zaak." (...)

De COG heeft hieromtrent opgemerkt: "door in de voordracht niet te responderen op de verklaringen en uitleg van klager en zonder uitleg en nadere motivering vasthouden aan het voornemen tot een ambtsbericht te komen, wordt de schijn van willekeur gewekt en is sprake van een motiveringsgebrek. In een dergelijk geval is geen sprake van kwaadspreken in de zin van de Klachtenregeling Defensie." (Advies COG, p. 19.)

De Klachtenregeling Defensie verstaat onder 'kwaadspreken': in een kwaad daglicht stellen, waarbij het gestelde (gedeeltelijk) waar of onwaar kan zijn.

Ik stel vast dat de COG het door beklagde in de voordracht 'niet responderen op de verklaringen en uitleg' niet kwalificeert als 'in een kwaad daglicht stellen', doch dat 'nalaten te responderen op de verklaringen en uitleg' kwalificeert als een omissie om de stellingname in de voordracht van een gedegen en evenwichtige onderbouwing te voorzien.

Ik ben van oordeel dat deze twee aangelegenheden, hoewel ze hier wel een samenhang vertonen, separaat kunnen en dienen te worden gezien. Het had naar mijn oordeel in de rede gelegen dat in de voordracht tenminste melding was gemaakt van de respons van verzoeker. Nu dat in de voordracht niet is geschied, ben ik van oordeel dat de klacht omtrent de omissie als gegrond dient te worden beschouwd. De onderbouwing bij dat onderdeel van de klachtafhandeling is niet toereikend.

(...)

Klachtonderdeel (III; N.o.) – (Kapitein Mees; N.o.) stelt dat de gang van zaken met betrekking tot zijn schorsing en de voordracht voor een ambtsbericht onevenredig en onredelijk was, omdat door de COID was vastgesteld dat er geen sprake was van een integriteitsschending.

De COG heeft geadviseerd dit klachtonderdeel gegrond te verklaren, omdat de gang van zaken na de hoorzitting van 8 december 2022, inclusief de schorsing en de voordracht tot vaststelling van een ambtsbericht, niet evenredig was.

Naar uit het advies van de COG blijkt, is dit oordeel gebaseerd op de omstandigheden dat nadat de COID had vastgesteld dat er geen sprake was van een integriteitsschending er geen nadere inhoudelijke afweging is gemaakt of het dienstbelang het voortduren van de schorsing inderdaad vorderde, of dat met een lichtere maatregel zou kunnen worden volstaan. De COG wijst er daarbij op dat (kapitein Mees; N.o.) in dit tijdsbestek bij diverse gelegenheden zijn direct leidinggevenden op de hoogte had gesteld van zijn zorgwekkende persoonlijke omstandigheden en de impact die de schorsing op hem had. Ik stel vast dat de klacht omtrent het onvoldoende adresseren van (kapitein Mees; N.o.) persoonlijke omstandigheden (een ander klachtonderdeel; N.o.) door de klachtbehandelaar gegrond is verklaard, onder overneming van het advies van de COG.

Waar het gaat om de 'gang van zaken rondom de schorsing' merk ik op dat (kapitein Mees; N.o.) bezwaar kon maken tegen het bestuursrechtelijke besluit tot schorsing - en dat ook heeft gedaan. Ook had hij kunnen verzoeken om opheffing van de schorsing en bezwaar kunnen indienen tegen een negatief oordeel op dat verzoek.

Om een vermenging van bestuursrechtelijke en klachtprocedures te vermijden hecht ik eraan dat in die gevallen toepassing wordt gegeven aan artikel vier, eerste lid, onder c, van de Klachtenregeling Defensie, dat is gebaseerd op artikel 9:8 Awb.

Dit artikel luidt als volgt:

1. Geen verplichting tot behandeling van een klacht bestaat, indien deze betrekking heeft op een gedraging:

(...)

- c. waartegen door klager bezwaar gemaakt is of had kunnen worden. Dit laat onverlet de mogelijkheid een klacht in te dienen over de bewoordingen van de motivering van het besluit.

Om die reden ben ik van oordeel dat klachtonderdeel (III; N.o.) ten aanzien van de gang van zaken rondom de schorsing als niet-ontvankelijk dient te worden beschouwd.

Waar het gaat om de 'gang van zaken met betrekking tot de voordracht voor een ambtsbericht' verwijs ik primair naar hetgeen hiervoor over het juridische karakter van de voordracht is verwoord. Een voordracht voor een ambtsbericht is als zodanig geen besluit en daartegen kan derhalve geen bezwaar worden gemaakt. Het hiervoor genoemde artikel vier, eerste lid, onder c, van de Klachtenregeling Defensie is derhalve daarop niet van toepassing.

Uit de samenhang van het COG-advies is duidelijk dat het advies op dit punt met name verband houdt met het niet c.q. niet adequaat reageren op de door (kapitein Mees; N.o.) destijds naar voren gebrachte zorgwekkende persoonlijke omstandigheden, waaronder gevoelens rond het plegen van suïcide. Op dit punt vertoont dit klachtonderdeel een grote mate van overlap met (een ander klachtonderdeel; N.o.) dat, zoals hiervoor vermeld, door de klachtbehandelaar gegrond is verklaard. Gelet hierop ben ik van oordeel dat klachtonderdeel (III; N.o.) ten aanzien van de gang van zaken met betrekking tot de voordracht voor een ambtsbericht als gegrond dient te worden beschouwd.

Ik ben samenvattend van oordeel dat klachtonderdeel (III; N.o.) als gedeeltelijk niet ontvankelijk en gedeeltelijk gegrond dient te worden beschouwd.

Tot slot

De Klachtenregeling Defensie staat op het punt te worden geactualiseerd. Ik zie in deze gang van zaken aanleiding om bij het bekend maken van de geactualiseerde regeling het onderscheid tussen bestuursrechtelijke en klachtprocedures nog eens uitdrukkelijk te onderstrepen.

Met (kapitein Mees; N.o.) wordt gesproken over andere aangelegenheden omtrent zijn persoon. Ik zal erop toezien dat de inhoud van deze reactie daarbij wordt meegenomen..."